USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. P. N.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 11. 2019, č. j. OAM-521/ZA-ZA11-HA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 3. 2022, č. j. 75 Az 1/2020 - 88,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a rozhodl, že doplňkovou ochranu mu nelze udělit pro existenci důvodů dle § 15a tohoto zákona. Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem ze dne 25. 3. 2021, č. j. 75 Az 1/2020 - 45. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu (dále též „NSS“), který rozsudkem ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 77/2021 - 36, zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení, jelikož se nevypořádal s námitkou hrozby pronásledování žalobce ve Vietnamu z náboženských důvodů.

[2] Krajský soud poté žalobu zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. Vyžádal si aktuální zprávy o uplatňování náboženských svobod ve Vietnamu, ze kterých vyplynulo, že katolíci, ke kterým se žalobce hlásí, patří ke státem uznané náboženské menšině a že jim ze strany státních orgánů nehrozí velké riziko šikany. Žalobce uvedl, že nebyl politicky aktivní, že jeho rodina je katolického vyznání a jeho rodiče nemají kvůli svému vyznání v zemi původu problémy. Neuvedl žádné podrobnosti k tvrzenému napadení policisty

z důvodu jeho víry a ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by osoba v jeho postavení měla být pronásledována státními orgány.

[3] Dále nepřisvědčil námitce, že žalobce měl nárok na azyl z humanitárních důvodů dle § 14 zákona o azylu. Situaci žalobce nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu tohoto ustanovení, jelikož nebyly zjištěny závažné okolnosti, jako je např. vysoký věk, či nepříznivý zdravotní stav.

[4] Krajský soud nesouhlasil s tvrzením, že žalobci náleží doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu, jelikož na jeho případ dopadala vylučující klauzule dle § 15a tohoto zákona. Dle pravomocného rozsudku krajského soudu ze dne 19. 12. 2014, sp. zn. 49 T 11/2014, se dopustil zločinu spočívajícího v nedovolené výrobě a jiném nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy dle § 283 odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný hodnotil individuální okolnosti případu i závažnost žalobcova jednání.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Krajský soud odkazoval na obecné zprávy o zemi původu, které nebyly opatřeny z relevantních zdrojů a nemají vypovídací hodnotu ohledně pronásledování stěžovatele ze strany státních orgánů potlačujících náboženskou diverzitu ve Vietnamu. Krajský soud ignoroval, že Vietnam je na pomezí kategorie totalitních a autoritářských režimů. Z podkladů plyne, že existuje přinejmenším přiměřená pravděpodobnost vystavení stěžovatele riziku pronásledování. Krajský soud nezohlednil informace vztahující se ke konkrétním oblastem Vietnamu, které mohou mít větší vypovídací hodnotu.

[7] Žalovaný vystavěl své rozhodnutí na tvrzení o stěžovatelově snaze legalizovat svůj pobyt na území České republiky. Rozhodnutí žalovaného neobsahuje zprávy o situaci katolíků v zemi původu. Krajský soud doplňuje nedostatky napadeného rozhodnutí a domýšlí důvody pro neudělení mezinárodní ochrany.

[8] Krajský soud nesprávně posoudil námitku ohledně humanitárního azylu. Ve stěžovatelově případě jsou naplněny důvody hodné zvláštního zřetele. Má zde manželku s pobytovým oprávněním a nevlastní dceru, která nemá ve Vietnamu povolení k pobytu. Neudělení mezinárodní ochrany znamená roztržení rodiny, což je v rozporu s mezinárodními úmluvami. Stěžovatel nemá ve Vietnamu materiální zázemí, proto je v situaci srovnatelné s osobou nemocnou. Žalovaný měl provést výklad neurčitého právního pojmu „důvod hodný zvláštního zřetele“. Krajský soud nereflektoval závěry NSS a nelze seznat jeho úvahy ohledně důvodů hodných zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu.

[9] V dané věci nebyla posouzena možnost udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu kvůli aplikaci vylučující klauzule dle jeho § 15a. Úvaha krajského soudu je nesprávná a nepřezkoumatelná. Žalovaný zohlednil irelevantní kategorie, jako je ohrožení blaha lidí a vliv trestného činu na zásady společnosti. Dle rozsudku NSS ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 - 28, č. 3546/2017 Sb. NSS, nelze závěr o neudělení doplňkové ochrany

kvůli spáchání vážného zločinu odůvodnit pouze tím, že stěžovatel byl odsouzen za spáchání činu, který je vnitrostátním trestním právem označován za zvlášť závažný zločin. V daném případě existují další okolnosti, které je třeba vzít v úvahu, jako je povaha a závažnost trestného činu, výše uloženého trestu, míra účasti na trestné činnosti, skutečnost, že nedošlo k dokonání trestného činu či že stěžovatel již vykonal trest odnětí svobody.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, případně zamítnutí. Ve správním řízení bylo prokázáno, že stěžovatel neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů dle § 12 zákona o azylu, nebyly shledány důvody hodné zvláštního zřetele dle § 14 a doplňkovou ochranu nebylo možné udělit pro existenci důvodů dle § 15a tohoto zákona.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[12] Poté přistoupil k posouzení přípustnosti kasační stížnosti. Možnost účastníků řízení napadnout rozhodnutí krajského soudu poté, co NSS jeho původní rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, je omezena § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož se NSS nesmí znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor vyslovil, pokud se tímto právním názorem krajský soud řídil. Nepřípustnost kasační stížnosti se dotýká především otázek, které NSS v téže věci již závazně posoudil, resp. mohl posoudit (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, č. 2365/2011 Sb. NSS). Judikatura NSS dovodila výjimky z aplikovatelnosti § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., mezi které patří procesní pochybení krajského soudu, nedostatečně zjištěný skutkový stav nebo nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. V dané věci zrušil NSS původní rozsudek, jelikož krajský soud nevypořádal žalobní námitku o hrozbě pronásledování stěžovatele v zemi původu, kvůli čemuž nemohl NSS posoudit další kasační námitky. Kasační stížnost je proto přípustná.

[13] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[15] Stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., proto se NSS nejprve zabýval tímto důvodem. Dle stěžovatele se krajský soud nevypořádal s žalobními námitkami a pouze potvrdil závěry žalovaného. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Krajský soud v bodech 39. až 40. rozsudku odůvodnil, proč stěžovateli nehrozí v zemi původu pronásledování z náboženských důvodů, v bodě 41. se vypořádal s námitkou ohledně neudělení azylu z humanitárních důvodů a následně se v několika bodech vypořádal s námitkou týkající se vylučující klauzule, přičemž své závěry logicky zdůvodnil a podložil judikaturou NSS. Pouhý nesouhlas s těmito závěry nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[16] Co se týče námitky nesprávného posouzení otázky hrozby pronásledování ve Vietnamu a nesprávně zjištěného skutkového stavu, z napadeného rozsudku i soudního spisu vyplývá, že si krajský soud obstaral informace zabývající se náboženskou situací ve Vietnamu, na jejichž základě dospěl k závěru, že stěžovateli nehrozí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Tyto podmínky zprávy Ministerstva zahraničních věcí Austrálie z prosince 2019 a Ministerstva zahraničních věcí USA z června 2020 splňují. Stěžovatel ani nenamítá, že by se situace křesťanů ve Vietnamu od vydání uvedených zpráv změnila. Stěžovatel je běžným věřícím, tedy v jeho případě *„nešlo o výraznou nábožensky orientovanou osobnost, náboženského vůdce či jinak profilovaného a obecněji známého náboženského aktivistu, u něhož by byla systematická pozornost ze strany vietnamské státní moci již představitelná“* (viz usnesení NSS ze dne 17. 8. 2016, č. j. 2 Azs 192/2016 - 18, bod 12). Důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemůže být samotný původ stěžovatele ze země s nedemokratickým režimem (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2005, č. j. 3 Azs 303/2004 - 79). Krajský soud proto danou otázku posoudil v souladu s judikaturou NSS.

[17] Námitku, že krajský soud nezohlednil informace vztahující se ke konkrétním oblastem Vietnamu, je nutné odmítnout jako nepřípustnou dle § 104 odst. 4 s. ř. s., jelikož stěžovatel v řízení před krajským soudem netvrdil, že by bylo podstatné, z jaké oblasti pochází.

[18] Ohledně dokazování provedeného krajským soudem NSS uvádí, že krajský soud byl vázán názorem vyjádřeným v bodě 24 rozsudku č. j. 9 Azs 77/2021 - 36, že správnost závěrů žalovaného může posoudit prostřednictvím dokazování ohledně situace náboženských menšin ve Vietnamu. Dle bodu 11 rozsudku NSS ze dne 14. 5. 2015, č. j. 6 Azs 35/2015 - 30, může krajský soud v souladu s požadavky plné jurisdikce postupem dle § 77 odst. 2 s. ř. s. doplnit důkazy vlastním dokazováním u jednání. Provedené důkazy je povinen sám zhodnotit a učinit vlastní závěr o skutkovém stavu, což také učinil. Tvrzení ohledně hrozby pronásledování z náboženských důvodů stěžovatel rozvedl a upřesnil v žalobě. Pro danou věc tak bylo podstatné se vypořádat s těmito tvrzeními. Krajský soud postupoval v souladu s čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, dle kterého jsou členské státy povinny zajistit, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení skutkové i právní stránky.

[19] K námitce, že měl být stěžovateli udělen humanitární azyl, NSS uvádí, že zachování stávajících rodinných vazeb, jako je tomu v daném případě, nelze považovat za případ hodný zvláštního zřetele, pro který by měl být humanitární azyl udělen, nejsou-li dány další významné skutečnosti jako např. přírodní katastrofa či vážné tělesné postižení (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, či usnesení ze dne 22. 2. 2022, č. j. 8 Azs 5/2021 - 54, bod 12). Stěžovatel takto významné skutečnosti netvrdil ani nevyšly najevo v řízení. Žalovaný i krajský soud posoudili stěžovatelovu situaci a odůvodnili, proč nenaplňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. K hrozbě návratu do země, k níž nemá faktickou vazbu, lze odkázat na bod 11 usnesení NSS ze dne 2. 9. 2015, č. j. 1 Azs 178/2015 - 25, dle kterého humanitární azyl není institutem, který by měl být „záchrannou brzdou“, pokud cizinec vlastním přičiněním pozbyl příslušné pobytové oprávnění.

[20] K námitce, že žalovaný nesprávně aplikoval vylučovací klauzuli dle § 15a zákona o azylu, NSS odkazuje na své usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 - 28, bod 12, dle kterého je dostatečné odůvodnění, že *„jednání stěžovatele bylo úmyslné, na výrobě drog se aktivně podílel a činil tak ve velkém rozsahu“*. Žalovaný tehdy při vymezení pojmu vážný zločin podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu, stejně jako v projednávané věci, vycházel z mezinárodních úmluv o boji proti nedovolené výrobě drog a obchodu s nimi a uvedl, že Organizace spojených národů považuje tyto jevy za vážné ohrožení zdraví a blaha lidí a nepříznivé ovlivnění společnosti (srov. usnesení NSS ze dne 3. 10. 2019, č. j. 1 Azs 225/2018 - 45, bod 14, či výše uvedené usnesení č. j. 8 Azs 5/2021 - 54, bod 15).

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[22] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. června 2022

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu